

1

Příčiny močových kamenů v ledvině a močovodu

Podtržené výrazy jsou uvedeny ve slovníčku.

Co je to vlastně močový kámen?

Kámen je pevný a tvrdý útvar, který může vznikat ve žlučníku, močovém měchýři, a ledvinách. Různé druhy kamenů mají rozdílné příčiny vzniku a rovněž vyžadují odlišnou léčbu.

Tato brožura se zabývá kameny lokalizovanými v ledvině a močovodu. Oba dva druhy vznikají v ledvině, kde kámen zůstane, a nebo se přemístí do močovodu (schéma 1).

Kameny v ledvině vznikají krystalizací minerálů nebo solí kyselin v moči. Většina kamenů se z těla vyloučí při močení, v některých případech však může dojít k jejich zaklínění v močovodu, kde brání normálnímu průtoku moči a vyvolávají příznaky. Rovněž větší velikost kamene může být překážkou pro jeho volný odchod z ledviny. V obou případech může odstranění kamene vyžadovat lékařskou pomoc.

Fakta o močových kamenech v ledvině

- Močové kameny jsou časté onemocnění: přibližně u každého desátého člověka dojde v určité fázi života ke vzniku močového kamene.
- Máte asi 5-10% pravděpodobnost, že u vás dojde ke vzniku močového kamene.
- U mužů se vyskytují kameny častěji než u žen, tento poměr činí 3:1.
- Tento rozdíl se v současné době snižuje, pravděpodobně v důsledku změn v životním stylu a stravě.
- Ke vzniku kamenů dochází nejčastěji mezi třicátým a padesátým rokem života.
- U pacientů, u nichž dojde ke vzniku močového kamene, se tak obvykle stává opakovaně.

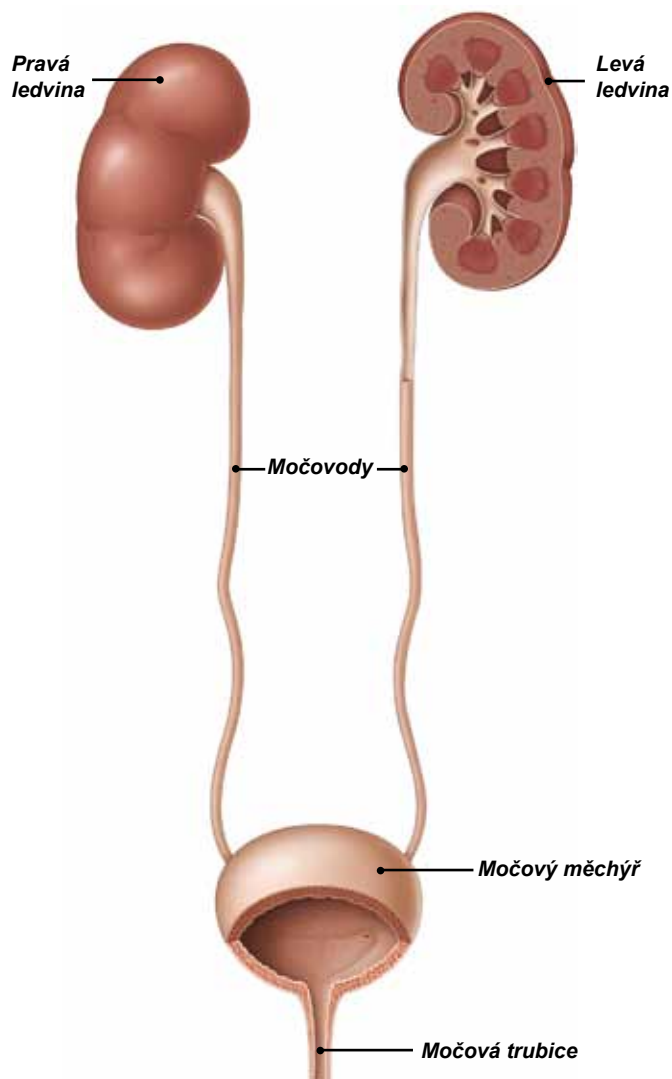

Schéma 1: Močové cesty

Co je příčinou vzniku kamene?

Ke vzniku močového kamene v ledvině může dojít v průběhu života naprosto u kohokoli. Kameny mohou vznikat v důsledku nerovnováhy při tvorbě moči, což může souviset jak s příjmem tekutin, tak se skutečností, zda moč obsahuje látky vyvolávající vznik kamenů.

Existují však další příčiny vzniku kamenů:

- máte močové kameny v rodinné anamnéze
- kameny obsahují brushit, kyselinou močovou nebo uráty
- kameny jsou vyvolané infekcí močových cest
- máte genetické onemocnění, predisponující ke vzniku kamenů
- máte zúžené močovody
- máte obstrukci v místě spojení močovodu s ledvinou pánevičkou

Riziko vzniku močových kamenů rovněž zvyšují některá urologická onemocnění:

- dřevňová houbovitá ledvina (vrozený defekt)
- cysta nebo onemocnění nazývané divertikl kalichu
- vezikouretrální reflux (abnormální tok moči do močovodů nebo ledvin z močového měchýře při močení)
- podkovovitá ledvina (vrozený defekt)
- otok jednoho z močovodů, nazývaný ureterokéla
- nefrokalcinóza (příliš vysoká hladina vápníku v ledvinách)

Se vznikem močových kamenů souvisí rovněž některé další stavy:

- hyperparathyreoidismus (nadměrná produkce parathormonu v příštítných tělíscích)
- onemocnění gastrointestinálního traktu (přemostění spojnice mezi jejunem a ileem, resekce střeva, Crohnova choroba, poruchy absorpce a derivace moči)
- sarkoidóza (zánět, který způsobuje vznik malých shluků buněk v různých orgánech)

Vznik močových kamenů rovněž souvisí s užíváním řady léků. **Bez rozhodnutí lékaře prosím nepřestávejte užívat žádnou předepsanou léčbu.**

Výrazy, které můžete slyšet od svého lékaře:

- Konkrementy → močové kameny
- Urolitiáza → močové kameny
- Nefrolitiáza → močové kameny v ledvině
- Ureterolitiáza → močové kameny v močovodu

Tyto informace byly aktualizovány v červnu 2012.

Tato brožura je součástí programu Evropské urologické asociace s názvem Informace pro pacienty o močových kamenech v ledvině a močovodu a obsahuje obecné informace o tomto onemocnění. Konkrétní otázky týkající se Vašeho zdravotního stavu konzultujte se svým lékařem nebo jiným poskytovatelem zdravotní péče.

Tyto informace poskytla Evropská urologická asociace (EAU) ve spolupráci s EAU sekcí pro urolitiázu (EULIS), the Urolithiasis Section of the EAU Young Academic Urologists Group a European Association of Urology Nurses (EAUN).

Obsah této brožury je v souladu s Guidelines Evropské urologické asociace.

Autoři:

Dr. Thorsten Bach	Hamburg, Německo
Dr. Murat Binbay	Istanbul, Turecko
Ms. Nicola Dickens	Londýn, Velká Británie
Ms. Bente Thoft Jensen	Árhus, Dánsko
Prof. Dr. Thomas Knoll	Sindelfngen, Německo
Mr. André Mendes	Castelo Branco, Portugalsko
Dr. Francesco Sanguedolce	Barcelona, Španělsko
Dr. Christian Türk	Vídeň, Rakousko

přeložil prof. MUDr. Dalibor Pacík, CSc.